

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarząbek

Protokolant: st. sekr. sąd. Dominika Kołpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 03 listopada 2022 r. w Warszawie
sprawy W. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę

na skutek odwołania W. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 27 stycznia 2021r. znak (...) - (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 532/21

UZASADNIENIE

W. W. w dniu 4 marca 2021 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 27 stycznia 2021 r., znak: (...), wnosząc o jej zmianę poprzez wypłatę wyrównania świadczenia emerytalnego wraz z odsetkami od października 2008 r. do 28 lutego 2019 r.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że „podanie” z 16 czerwca 2017 r. nie było ponownym wnioskiem, lecz ponowieniem wcześniej niezadowolonego przez organ rentowy żądania. Zdaniem odwołującego, ZUS pozostawał w tej kwestii w beczynności. W. W. wskazał, że decyzja z 25 maja 2020 r. stanowi załatwienie wniosku z 16 października 2008 r., dlatego wypłata wyrównania świadczenia nie powinna podlegać ograniczeniu czasowemu określonymu w art. 133 ustawy o emeryturach i rentach. Odwołujący podniósł, że w kwestii rozumienia art. 133 ust. 1 pkt 2 u.e.r.f.u.s. orzekł Sąd Apelacyjny w Łodzi 1 października 2013 r. w sprawie III Aua 1795/12, a podobieństwo jego sprawy do przywołanej polega na tym, że dokument, uwzględniony przez ZUS przy wyliczeniu wysokości emerytury dopiero w decyzji z 25 maja 2020 r. był w posiadaniu ZUS od daty złożenia wniosku o emeryturę, czyli od 16 października 2008 r. (odwołanie z dnia 4 marca 2021 r. – k. 3-23 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego oraz o zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że zaskarżoną decyzją z 27 stycznia 2021r., rozpoznając wniosek z 4 listopada 2020r. odmówiono wypłaty wyrównania świadczenia za okres 3 lat wstecz. Świadczenie

przeliczono od miesiąca, w którym złożono w sądzie dokumenty zgodnie z art. 133 ust. 1 pkt l ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst Dz. U. z 2021r. poz. 291). Organ rentowy wskazał, że ubezpieczony w odwołaniu domaga się przyznania prawa do emerytury za okres od października 2008r. W ocenie organu rentowego stanowisko odwołującego nie zasługuje na uwzględnienie, bo maksymalny czas wyrównania to 3 lata poprzedzające bezpośrednio miesiąc powstania prawa do podwyższenia świadczenia, ale tylko wówczas, gdy odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego. W niniejszej sprawie błąd organu rentowego nie nastąpił, organ rentowy nie dysponował bowiem oryginałami dokumentów złożonych dopiero w sądzie w marcu 2019r. W myśl § 27 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237 poz. 1412) dowody z dokumentów, pisemne zeznania świadków oraz pisemne oświadczenia zainteresowanego powinny być dołączone do wniosku w oryginale. Zatem za datę złożenia wniosku należy poczytywać datę złożenia niezbędnych do ustalenia prawa oryginalnych dokumentów. Wniosek bez oryginałów jest niepełny i należy go uzupełnić. Zdaniem organu rentowego przeliczenie świadczenia za okres dłuższy niż 3 lata wstecz przed złożeniem wniosku o przeliczenie nie ma podstaw prawnych (odpowiedź na odwołanie z dnia 30 marca 2021 r. – k. 25 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 października 2008 r. W. W. złożył do organu rentowego wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączył 13 załączników (wniosek z dnia 16 października 2018 r. – akta organu rentowego). Odwołujący ma ustalone prawo do emerytury od

1 października 2008 r., przyznane decyzją organu rentowego z dnia 3 grudnia 2008 r., znak: (...)(...) (decyzja z dnia 3 grudnia 2008 r. – akta organu rentowego).

W dniu 16 czerwca 2017 r. odwołujący złożył do organu rentowego wniosek o weryfikację jego świadczenia emerytalnego, przy uwzględnieniu zaświadczenia nr 12/91 z dnia 18 stycznia 1991 r. wydanego przez Urząd Gminy w J.. Wskazał, że składki na (...) opłacał od 1 sierpnia 1977 r. do 31 grudnia 1989 r. (wniosek z dnia 16 czerwca 2017 r. – akta organu rentowego).

W dniu 5 grudnia 2017 r. organ rentowy wydał decyzję nr: (...) - (...), na mocy której odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia emerytury z tytułu opłacanych składek na (...). Organ rentowy wskazał, że w związku z otrzymaną informacją z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w N. oraz z Oddziału w W., że okresie 1 lipca 1977 do 31 grudnia 1989 r. odwołujący nie był objęty ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnemu rolników (decyzja odmowna z dnia 6 grudnia 2017 r. – akta organu rentowego). Od powyższej decyzji odwołujący złożył odwołanie. W trakcie postępowania sądowego organ rentowy decyzją z dnia 25 maja 2020 r., znak: (...), przeliczył świadczenie z uwzględnieniem spornych okresów od 1 marca 2019 r., tj. od miesiąca złożenia dokumentów mających wpływ na wysokość świadczenia w Sądzie (decyzja o przeliczeniu emerytury z dnia 25 maja 2020 r. – akta organu rentowego).

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w sprawie o sygn. akt VII U 933/18 postanowieniem z dnia 27 lipca 2020 r. umorzył postępowanie w sprawie ze względu na przeliczenie emerytury przez organ rentowy (kopia postanowienia z dnia 27 lipca 2020 r. – k. 11 a.s.).

W dniu 9 listopada 2020 r. W. W. złożył do organu rentowego wniosek o wypłatę wyrównania jego świadczenia od miesiąca, w którym złożył wniosek, tj. od 16 czerwca 2017r. Ubezpieczony wskazał, że do wniosku z 16 czerwca 2017r. załączył zaświadczenie nr 12/91 wydane przez Urząd Gminy w J., poświadczony notarialnie w dniu 16 czerwca 2017 r. Nadto odwołujący dodał, że ZUS jest w posiadaniu tego zaświadczenia od dnia złożenia wniosku o emeryturę, tj. od 16 października 2008 r. Odwołujący podał, że organ rentowy w decyzji z 25 maja 2020 r. dokonał przeliczenia świadczenia dopiero od 1 marca 2019 r. a ubezpieczony domaga się takiego przeliczenia od dnia 16 czerwca 2017r. t.j. od dnia złożenia tego zaświadczenia po raz pierwszy (wniosek z dnia 9 listopada 2020 r. – akta organu rentowego).

W dniu 27 stycznia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał zaskarżoną decyzję znak: (...), na mocy której odmówił odwołującemu prawa do wypłaty wyrównania za okres trzech lat wstecz od złożenia pierwszego wniosku o przeliczenie świadczenia.

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 25 maja 2020 r. zaliczono W. W. okres pracy w gospodarstwie rolnym z tytułu opłacania składki na Fundusz Emerytalny Rolników za okres 1 stycznia 1981 r. do 31 grudnia 1981 r. na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku 14 marca 2019 r. skierowanych do Sądu od 1 marca 2019 r. (łącznie ubezpieczony ma zaliczone 7 lat pracy w gospodarstwie rolnym). Organ rentowy wskazał, że w związku z złożeniem nowych dowodów mających wpływ na wysokość świadczenia wyrównanie zostało wypłacone za okres od 1 marca 2019 r., tj. od dnia zgłoszenia wniosku (złożenia nowych dokumentów). Organ rentowy odmówił wypłaty wyrównania za trzy lata wstecz od złożenia pierwszego wniosku (pierwszy wniosek z dnia 16 czerwca 2017 r.) (decyzja odmowna z dnia 27 stycznia 2021 r. – akta organu rentowego).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dowodów z dokumentów załączonych do akt rentowych, uznając je za wiarygodne.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka K. B. i ubezpieczonego W. W. w zakresie, w którym wskazywali, że ubezpieczony już do wniosku o emeryturę z dnia 16 października 2008r. jako załącznik dołączył zaświadczenie z Urzędu Gminy w J. z dnia 8 stycznia 1991 r., bowiem z uwagi na upływ czasu wątpliwym jest, aby K. B. i W. W. po kilkunastu latach pamiętali, które załączniki były złożone przy wniosku, jednocześnie nie potrafiąc wskazać, czy złożona została kopia, czy oryginał tego dokumentu. Oboje przesłuchani twierdzili, że świadek K. B. była obecna z ubezpieczonym w placówce ZUS wówczas, gdy ten składał wniosek o emeryturę, bo ubezpieczony chciał skorzystać z pomocy świadka jako osoby doświadczonej w kontaktach z ZUS. Doświadczenie świadka miało pochodzić stąd, że świadek, będący księgową z zawodu, wcześniej złożył w ZUS swój własny wniosek o emeryturę. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka i ubezpieczonego w tym zakresie, iż świadek była obecna przy składaniu wniosku. Wniosek ubezpieczonego został złożony w placówce na B., ubezpieczony mieszkał w J. i twierdzi, że przyjechał po świadka z J. na P., by razem pojechać do ZUS Na B.. Zdaniem Sądu, te zeznania są niewiarygodne, zwłaszcza, że ubezpieczony dysponował wypełnionym wnioskiem o emeryturę i celem jego stawienia się w ZUS było tylko złożenie wniosku. Poza tym również żona ubezpieczonego wykonuje zawód księgowej, więc w razie problemów przy składaniu wniosku mogła pomóc ubezpieczonemu. Nadto całe doświadczenie K. B. z zakresie składania wniosków w ZUS brać miało się stąd, że wcześniej złożyła własny wniosek o emeryturę. Zdaniem Sądu, świadek nie towarzyszył ubezpieczonemu przy składaniu wniosku, jego pomoc ograniczyła się do wypełnienia tego wniosku, zatem świadek nie ma wiedzy co do tego, czy wraz z wnioskiem ubezpieczony złożył zaświadczenie z Urzędu Gminy w J.. Wśród dokumentów załączonych do wniosku o emeryturę z 16 października 2008r. nie ma takiego zaświadczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie W. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 27 stycznia 2021 r. znak (...) (...) jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 53) zwanej dalej „ustawą” świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Omawiany przepis wyraża zasadę, że świadczenie wypłaca się od dnia powstania prawa, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, uzależniając początkową datę wypłaty świadczenia od daty złożenia wniosku o świadczenie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2012 r., sygn. akt II UK 146/11).

Jak stanowi art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Wyjątek od ogólnej zasady dotyczącej terminu początkowego wypłaty świadczenia przewidziano w art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy. Ponowne ustalenie prawa do świadczeń jest możliwe na skutek błędu organu rentowego lub odwoławczego. Jeżeli w takim wypadku organ rentowy lub odwoławczy przyzna lub podwyższy świadczenie, wypłaca się je od miesiąca złożenia pierwotnego wniosku lub wydania decyzji z urzędu, nie dłużej jednak niż za okres 3 lat wstecz, liczonych od daty zgłoszenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy.

W orzecznictwie zaprezentowano pogląd, że jest to swoistego rodzaju „przedawnienie” wypłaty świadczeń (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 lipca 2009 r., sygn. akt III AUa 1003/08).

Jak wskazał Sąd Najwyższy, zawarte w art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy określenie „błąd organu rentowego” obejmuje sytuacje, w których organ rentowy miał podstawy do przyznania świadczenia, lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił. Za takie przyczyny można uznać wszelkie zaniechania tego organu, każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniechania, pomyłki, celowego działania organu rentowego, czy też rezultatem niewłaściwych działań pracodawców albo wadliwej techniki legislacyjnej i w konsekwencji niejednoznaczności stanowionych przepisów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2011 r., sygn. akt I UK 332/10, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1997 r., sygn. akt III ZP 40/97).

W myśl § 27 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowego (Dz. U. Nr 237 poz. 1412), dowody z dokumentów, pisemne zeznania świadków oraz pisemne oświadczenia zainteresowanego powinny być dołączone do wniosku w oryginale. Zatem za datę złożenia wniosku należy poczytywać datę złożenia niezbędnych do ustalenia prawa oryginalnych dokumentów. Wniosek bez oryginałów jest niepełny i należy go uzupełnić.

W ocenie Sądu Okręgowego, w rozpatrywanej sprawie nie ulega wątpliwości, że błąd organu rentowego nie nastąpił, bowiem Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dysponował oryginałem dokumentu w postaci zaświadczenia z Urzędu Gminy w J. od daty złożenia wniosku o emeryturę, czyli od 16 października 2008r., bowiem dokument ten został złożony dopiero w Sądzie w marcu 2019 r. Wskazać należy, że w kwestionariuszu z karty 5-7 akt ubezpieczeniowych, w rubrykach wskazujących okresy zatrudnienia ubezpieczony nie wymienił okresu prowadzenia gospodarstwa ogrodniczego od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1989 r., wobec tego organ rentowy w postępowaniu o przyznanie emerytury nie wszczął wyjaśniania tego okresu.

Zdaniem Sądu, słusznie organ rentowy po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego z dnia 3 listopada 2020 r. odmówił wypłaty wyrównania świadczenia za okres 3 lat wstecz, gdyż ubezpieczony nie udowodnił, by wraz z wnioskiem o emeryturę z 16 października 2008r. złożył zaświadczenie z Urzędu Gminy w J. z 8 stycznia 1991r. Prawidłowo zatem świadczenie przeliczono od miesiąca, w którym złożono dokumenty w Sądzie, zgodnie z art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst Dz. U. z 2021 r. poz. 291).

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy nie dopuścił się ani błędu ani zaniechania.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany skarżonej decyzji zgodnie ze stanowiskiem odwołującego, w konsekwencji czego oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.